Ярдәмче фигыльләр.

Фигыль дәрәҗәләре

Татар теле
Морфология

Фигыль дәрәҗәләре.
Ярдәмче фигыльләр.

Фигыль дәрәҗәләре

-эш-хәлнең үтәлү дәрәҗәсен белдерә;

-эш-хәлнең үтәлешенә башлану, тәмамлану, дәвамлылык, кинәтлек, кабатлану, өлешчә генә үтәлүе кебек мәгънә төсмерләрен бирә;

*-**ярдәмче фигыльләр (аналитик чаралар) һәм кушымчалар (синтетик чаралар) белән белдерелә.***

Ярдәмче фигыльләр

Марат урыныннан торды һәм укытучыга карап тора.

Сөйләмдә мөстәкыйль фигыльләр ярдәмче фигыль функциясен дә үти ала. Бу вакытта алар мөстәкыйль фигыльгә өстәмә мәгънә өсти.

Ит, икән, ит ярдәмче фигыльләре

(аерым гына кулланылмыйлар)

Урамда кар ява иде.

Йолдызларны кем яндыра икән?

Кызым, миңа ярдәм ит!

Мөстәкыйль һәм ярдәмче фигыльләр

Ул тоткан балыгын
кире елгага җибәрде.

Бала куркудан
елап җибәрде.

Фигыльләрнең кайчан мөстәкыйль, кайчан ярдәмче икәнлеге җөмләдә күренә.

Мөстәкыйль һәм ярдәмче фигыльләрнең кулланылышы

Айсылу энесенә карады.

Айсылу энесенә рәсем ясады.

Мөстәкыйль фигыльләр төп мәгънәне белдерәләр.

Мин ясап карадым.

Син ясап карадың.

Без ясап карадык.

Ярдәмче фигыльләр зат-сан белән төрләнәләр.

Мөстәкыйль фигыльләр төп мәгънәне белдерәләр, ә ярдәмче фигыльләр зат-сан белән төрләнәләр.

***Иде** ярдәмче фигыле:*

1) үткән заман төсмере өсти: бәхетле иде, җидәү иде;
2) үткән заман хикәя фигыльнең катлаулы формаларын ясый: кайта иде, көткән иде;
3) теләк мәгънәсен белдерергә ярдәм итә: күрергә иде, барсаң иде.